

IN MEMORIAM

SMILJAN JERIČ, 1922–2004



Vsi smo ga poznali kot pronicljivega znanstvenika in izkušenega vakuumista, kot čutečega človeka, ki je bil s svojim širokim znanjem in neumorno delavnostjo povsod dobrodošel. Med nastajanjem in kasneje v času največje moči Inštituta za elektroniko in vakuumsko tehniko je bil eden od stebrov vrhunskega poznanja materialov in tehnologij. Vedno je tudi aktivno pomagal pri strokovnem delu v našem DVTS. Leta v pokoju je živel na svojem domu na Groharjevi blizu bivšega svojega IEVT; septembra letos smo izvedeli, da je za vedno odšel od nas. Vsi, ki smo ga poznali, z njim sodelovali, ki nas je učil in nam pomagal, vsi, ki smo ga imeli radi, bi mu radi rekli še kako besedo v slovo, a žal, čas in življenje tega nista dopustila. Zbrali smo nekaj podrobnosti iz njegovega življenja, ki nas bodo v mislih družile z njim.

Smiljan Jerič je bil rojen v Ljubljani 11. 10. 1922 v pravniški družini. Po štiriletni osnovni šoli je v letih 1933–1941 obiskoval klasično gimnazijo. Že kot fant je rad igral violino in celo načrtoval, da bo igral v radijskem orkestru. Vendar se je odločil za študij tehnike in se vpisal na Fakulteto za kemijo, TVŠ Ljubljana. Zaradi kulturnega molka je med vojno opravljal le posamezne izpite, takoj po osvoboditvi pa se je intenzivno posvetil študiju. Ob veliki potrebi študentov in sploh vseh, ki so v tistih časih želeli končati študij, se je priključil prof. Škraku najprej kot demonstrator, kasneje kot asistent. Nekaj let je tako delal na Inštitutu za fizikalno kemijo na svoji fakulteti, vmes pa krajša obdobja še na drugih ustanovah. V tem kontekstu sta s Sonjo Kandare napisala učbenik Fizikalno-kemijski praktikum. Knjiga je bila zelo priljubljena in so jo uporabljali študentje še dolgo po izidu. Diplomiral je leta 1951 in potem odšel za eno leto k vojakom. V obdobju od 1952

do 1954 je bil zaposlen na Inštitutu za elektrovezve (IEV). Nato se je po seznanjenju s prof. Dušanom Lasičem zaposlil na Inštitutu za elektroniko in vakuumsko tehniko. V naslednjih letih je poglobljeno strokovno delal, o čemer pričajo članki v priznanih tujih revijah. Leta 1958 je prijavil doktorsko disertacijo; kmalu potem je pridobil mednarodno štipendijo in po poroki (1961) skupaj z ženo za eno leto odšel v Dakar (Senegal) na francosko Fakulteto za fiziko. Po vrnitvi je živel in delal na IEVT; v veliko veselje in oporo mu je bila družina s tremi otroki, v prostem času je zelo rad hodil v naravo in veliko bral. Uspešno delo na Inštitutu ga je postavilo na vedno bolj odgovorne položaje: vodja odseka v laboratoriju za fotoelektronke, kasneje vodja delovne skupine, raziskovalni svetnik, vodilni raziskovalec itd. Verjetno je prav, da v tem zapisu prav zaradi boljšega prikaza njegove široke znanstvenoraziskovalne dejavnosti omenimo tudi krog njegovih ožjih sodelavcev in prijateljev. To so bili: dr. Kansky, dr. Lah, Bradač, dr. Belič, prof. Tavzes, Tavčar, dr. Gspan, dr. Gasperič, Jančar, mag. Slokan in še mnogi drugi. Pogosto so po službi še pozno v noč snovali načrte in pisali programe za nadaljevanje in razširitev dejavnosti.

Kaj je bilo področje njegovega strokovnega udejstvovanja, morda najlepše opisuje utemeljitev vzroka za podelitev nagrade sklada Borisa Kidriča, ki jo je prejel leta 1990 za življenjsko delo. Tam piše, da so bile osrednja dejavnost raziskave in razvoj tankih plasti in da so iz tega znanja prihajali končni optoelektronski elementi kot npr.: fotopomnoževalke, infrardeči detektorji, vakuumske fotodiode, slikovne cevi za nočno gledanje, sončni kolektorji ter diskretni pasivni elementi kot npr.: keramični kondenzatorji, upori, polprevodniki in integrirana vezja. Poleg nagrade je prejel še več drugih nagrad in priznanj tako doma kot tudi v tujini.

Sodeloval je z industrijskimi razvojnimi skupinami v Iskrinih tovarnah (Šentjernej, Podnart, Trbovlje) v Jelovici (Škofja Loka), v MIPOT-u (Krmín, Italija) ter pri snovanju projektov in raziskav (Tuzla, Sarajevo, Niš, Beograd, Bologna, Rim, Nemčija, Francija).

Napisal je veliko tehničnih člankov, sodeloval kot soavtor, veliko je bral (v nemščini, angleščini, francoščini, ruščini in italijanščini); rad je imel našo slovensko domovino.

Bil je učitelj in mentor številnim diplomantom, magistrantom in doktorantom, bil član ocenjevalnih komisij in nepogrešljiv predavatelj na društvenih tečajih iz vakuumske tehnike.

Smiljan Jerič je bil vedno zelo skromen; poudarjal je predvsem trud in zasluge sodelavcev, ne pa svojih. Vendar si je s svojim delom, z vključevanjem mladih v raziskave, z razvozlanjem problemov v tehniki in s koristnimi razvoji za nešteta industrijska podjetja postavil trajen spomenik. Vsi, ki smo ga poznali, ga bomo obdržali v trajnem in hvaležnem spominu.

Andrej Pregelj, Jože Gasperič